

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเรื่องการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสังเคราะห์รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก คณะผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเอกสาร(Document Research) ตามรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขอบเขตการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล

1. ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของโดยศึกษาบริบทและแนวคิดการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหาร การศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก การบริหารที่มีประสิทธิผล การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการจัดการความรู้และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ ประเด็นต่างๆที่ได้จากข้อ 1.1 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

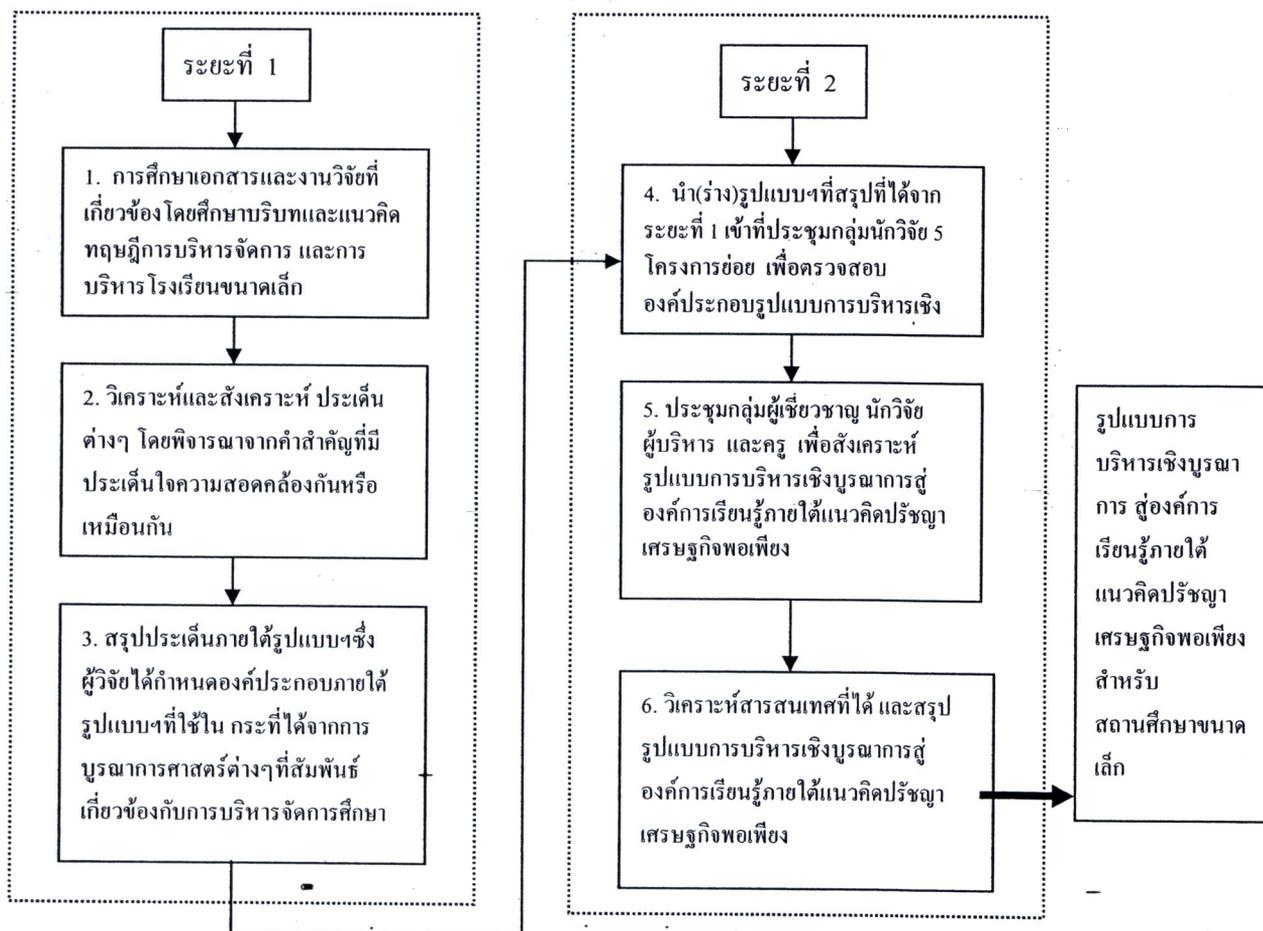
1.3 จากนั้นนำกรอบแนวคิดในการวิจัยมาวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด(ร่าง)รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์สารสนเทศจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเอกสารสำคัญจากโรงเรียนกรณีศึกษา ทั้ง 5 แห่ง ก่อนลงพื้นที่กลุ่มเป้าหมายโดยดำเนินการดังนี้

- 1) ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ที่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายสังกัดเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและส่งหนังสือถึง โรงเรียนเพื่อนัดหมายการทำงานร่วมกัน

- 2) จัดประชุมผู้บริหารและบุคลากร โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 2 ครั้ง รวมจำนวนผู้เข้าร่วมประมาณ 20 คน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงานวิจัย ขอบข่ายภาระหน้าที่ในครั้ง นี้ และกำหนดการลงพื้นที่สำหรับศึกษาระณีศึกษา โดยมีเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่นเขต 1 เข้าร่วมด้วย 2 ท่าน
- 3) ศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านบึงฉลิม โรงเรียนแก่นา โนมีวิทยา โรงเรียนบ้านหินลาดนาดี โรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง และ โรงเรียนบ้าน ร่องแซง
- 4) สรุปสารสนเทศจากการสังเคราะห์เอกสารและการสังเกต ได้ (ร่าง) รูปแบบฯ

ระยะที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ภายใต้แนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

2.1 นำ(ร่าง)รูปแบบฯที่สรุปที่ได้จากระยะที่ 1 เข้าที่ประชุมกลุ่มนักวิจัย 5 โครงการย่อย เพื่อ สังเคราะห์กำหนดแนวทางการเก็บข้อมูลจากการศึกษากรณีศึกษา ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ ความเข้าใจและการเรียนรู้ของนักเรียน (2) การจัดการความรู้ในโรงเรียน (3) การนำแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ (4) การบริหารและการดำเนินงานในโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียง และ (5) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ภาพประกอบที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

2.2 ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย ผู้บริหาร และครู เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์กรเรียนรู้ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญณี แรอรท นักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดร.ศิริกุล นามศิริ นักวิชาการจากเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการบริหารการศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอน ผอ.สายันต์ ผาน้อย ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการวางแผนพัฒนาการศึกษาและการนิเทศการศึกษา และผอ. กนก บุตรวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการดำเนินงานโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 วิเคราะห์สารสนเทศที่ได้ และสรุปรูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์กรเรียนรู้ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย.

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยได้แก่เอกสารรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษา และสารสนเทศกรณีศึกษา ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษากกรณีศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1-5 ที่เลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการดำเนินงานที่เน้นแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมโดยอาศัยชุมชนเป็นหลัก 2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องเต็มใจให้ข้อมูล และ3) การเดินทางสะดวกและปลอดภัยต่อการเก็บข้อมูล จำนวน 5 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนบ้านบึงฉิม สังกัด สพท.ขอนแก่น เขต 1 2) โรงเรียนแก่นาโนมีวิทยา สังกัด สพท.ขอนแก่น เขต 2 3) โรงเรียนบ้านหินลาดนาดี สังกัด สพท.ขอนแก่น เขต 3 4) โรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง สังกัด สพท.ขอนแก่น เขต 4 และ 5) โรงเรียนบ้านร่องแซง สังกัด สพท.ขอนแก่น เขต 5

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน ครูฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน 5 โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 10 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนละ 5 คน จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 39 คน

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) การบริหารเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย 1) ระบบการบริหารงานวิชาการ 2) ระบบการบริหารจัดการ 3) การพัฒนาวิชาชีพครูและการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมการเรียนรู้ และ4) การมีส่วนร่วมของชุมชน

2) การเป็นองค์กรเรียนรู้ภายใต้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้-

3.2 ขอบเขตด้านการดำเนินงานในการวิจัยครั้งนี้เกิดขึ้นกับสถานศึกษาที่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1-5 โดยสถานศึกษาดังกล่าวมีการดำเนินงานที่เน้นแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม โดยอาศัยชุมชนเป็นหลัก

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ (1) การกำหนดแนวทางการพูดคุยกับผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา (2) แนวทางการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แนวทางการสังเกตและสังเคราะห์เอกสาร

5. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่น เขต1-5 เพื่ออนุญาตลงพื้นที่เพื่อศึกษากรณีศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 โรงเรียน ระหว่างเดือน กรกฎาคม - กันยายน 2553และประสานงาน โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูล

3) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเชื่อมโยงกับประเด็นองค์ประกอบ ภายใต้วงรูปแบบแล้วนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย